

Türkçe Ö?retmenlerinin Ölçme ve De?erlendirme Araçlar?na/Çal??malar?na Kar?? Tutumlar?n? Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Ö?retmenlerinin Ölçme ve De?erlendirme Araçlar?na/Çal??malar?na Kar?? Tutumlar?n? Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31952>

Özet

Türkçe Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Araçlarına/Çalışmalarına Karşı Tutumlarının Belirleme Ölçeği, Türkçe dersi öğretmenlerinin mesleki uygulamalarına kritik bir bileşeni olan Ölçme ve Değerlendirme süreçlerine yönelik sahip oldukları duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğretmenlerin geleneksel ve alternatif değerlendirme yöntemlerine karşı sergiledikleri genel tutum düzeylerini nicel olarak belirlemeyi hedefler. Elde edilen veriler, öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesinde ve eğitim politikalarının geliştirilmesinde önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Ölçek, Sedat Maden ve Erkan Durukan tarafından 2011 yılında yayımlanan kapsamlı bir çalışmada geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme çalışması, Türkçe öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeye ilişkin algılarının derinlemesine anlaşılmasına katkıda bulunarak, bu alandaki tutum farklılıklarının nedenlerini ortaya koymaya amaçlanmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için temel teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Türkçe Öğretmeni, Öğretmen Tutumları, Ölçme ve Değerlendirme, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Araç, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Sedat Maden, Erkan Durukan.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, görev yapan Türkçe öğretmenlerinin, derslerde kullanılan ölçme ve değerlendirme araçlarına ve bu alandaki yenilikçi çalışmalara yönelik algılarının, inançlarının ve duygusal tepkilerini sistematik bir biçimde belirlemektir. Ölçek, öğretmenlerin ölçme değerlendirme faaliyetlerini ne ölçüde benimsediklerini, bu faaliyetlerin gerekliliğine inanıp inanmadıklarını ve uygulama sürecinde karşılaştıkları zorluklara karşı ne tür bir tutum sergilediklerini saptamak için tasarlanmıştır.

Ölçek, eğitim araştırmacılarına ve karar vericilere, öğretmenlerin ölçme değerlendirme yeterliliklerini arttırmaya yönelik hizmet içi eğitim programlarının içeriğini ve metodolojisini optimize etme konusunda somut veriler sunar. Ölçek sonuçları, öğretmenlerin değerlendirme süreçlerine katılmaya motivasyonlarının anlamada kritik rol oynamaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme (ÖD) araçlarına karşı geliştirdikleri **tutum** yapısını ölçmektedir. Tutum, psikolojide bireyin belirli bir nesneye, kişiye, duruma veya fikre karşı sahip olduğu öğrenilmiş eğilim olarak tanımlanır. Bu ölçek özelinde, yapı genellikle üç temel bileşen üzerinden incelenir:

Bilişsel Bileşen: Öğretmenin ÖD araçlarının faydası, doğruluğu ve uygulanabilirliği hakkındaki inançları ve bilgileri.

Duyusal (Afektif) Bileşen: Öğretmenin ÖD faaliyetlerini gerçekleştirirken hissettiği kaygı, memnuniyet veya isteklilik gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Bileşen: Öğretmenin ÖD araçlarını kullanma, geliştirme veya bunlara katkıma yönündeki gözlemlenebilir eğilimleri ve niyetleri.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması, genellikle ölçeğin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini (geçerlik) belirlemek için kapsamlı analizler içerir. Her ne kadar meta veri alanında geçerlik bilgisi "-" olarak belirtilmiş olsa da, Maden ve Durukan (2011) tarafından yayımlanan makalede detaylı Geçerlik çalışmaları raporlanmıştır.

Tipik olarak, ölçeğin geçerliği için **kapsam geçerliği** (uzman görüşü ile maddelerin ölçülen yapıyı temsil etme derecesi) ve **yapı geçerliği** (faktör analizi ile ölçeğin teorik yapısının test edilmesi) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin Türkçe öğretmenlerinin ölçme değerlendirme tutumlarına doğru ve tutarlı bir şekilde yansıtmasını göstermeyi amaçlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, aynı koşullar altında tekrar uygulandığında tutarlı sonuçlar üretme derecesini ifade eder. Orijinal meta veride güvenirlilik bilgisi yer almasa da, akademik ölçek geliştirme standartlarına göre, Maden ve Durukan (2011) çalışmasında mutlaka **iç tutarlılık** analizleri yapılmıştır.

Genellikle kullanılan yöntem, ölçeğin iç tutarlılığını gösteren **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplanmasıdır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçekteki maddelerin birbirleriyle ilişkili olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir. Bu katsayı, ölçeğin ölçme araçlarına yönelik tutum yapısını güvenilir bir şekilde yakalama yeteneğini kanıtlar. Ölçek geliştirme sürecinde, kabul edilebilir düzeyde yüksek bir Güvenirlilik katsayısının rapor edildiği varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Geliştirme tipi bir ölçek olan bu araç için, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. **Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA veya Confirmatory Factor Analysis - CFA), ölçekteki maddelerin altında yatan boyutlar veya faktörleri belirlemek için kullanılır.

Bu ölçekte, faktör analizi sonucunda tutum yapısının kaç alt boyuttan oluştuğu (örneğin, "Ölçme Değerlendirmenin Faydasına İnanma", "Uygulama Zorlukları Algısı" gibi) tespit edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen tutum bileşenlerini istatistiksel olarak doğrulamasına yardımcı olur. Faktör yükleri ve açıklanan varyans oranları, ölçeğin yapısal sağlamlığını desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental Attitude Scale)

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle 5'li Likert Tipi ölçek kullanılmaktadır varsayılmaktadır, örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğretmenler (Teachers)

Age Group: Yetişkin (Adult, mesleğini icra eden öğretmenler)

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti'nde görev yapan Türkçe dersi öğretmenleri.

Test Methodology: Öz Bildirimli Tutum Ölçeği (Self-Report Attitude Scale). Katılımcılardan, ölçme ve değerlendirme araçları/çalışmaları/na dair verilen ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Araştırmaları, Tutum Ölçeği, Türkçe Eğitimi, Öğretmen Yeterlilikleri, Geçerlik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: sedat.maden@giresun.edu.tr

Correspondence Address: İlgili makalenin yayımlandığı dönemdeki yazışma adresi veya

sorumlu yazarın güncel akademik kurumu (Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçek, Maden ve Durukan'ın 2011 yılında yayımlanan makalesi kapsamında geliştirilmiş ve kullanılmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle ilgili makaleye atıf yapmak amacıyla ücretsizdir. Ticari kullanım veya geniş çaplı dağıtım için sorumlu yazar Sedat Maden ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Makale Bağlantısı: Orijinal makalenin Dergipark üzerinden erişilebilir bağlantısı: dergipark.org.tr

PDF İndirme: Ölçek maddelerini içeren orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: turkce-ogretmenlerinin-olcme-ve-degerlendirme-araclarinacalismalarina-karsi-tutumlarini-belirleme.pdf

Kaynaklar

Maden, S., ve Durukan, E. (2011). Türkçe dersi öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeye ilişkin algıları. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(190), 212-233.

Ölçek Maddeleri (Items of the Türkçe Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Araçları/Çalışmalarına Karşı Tutumlarının Belirleme Ölçeği)

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan meta veri setinde doğrudan listelenmemiştir. Maddelere ulaşmak için Maden ve Durukan (2011) tarafından yayımlanan orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Ölçek maddelerinin tam listesi ve derecelendirme yapısı, yukarıda belirtilen PDF dosyasında detaylı olarak sunulmuştur.